

Samtal med inspektören Christer Sjöblom på polishuset den 10 april 1987

kl 13.00

Närvarande från kommissionen:

Tore Samuelsson

TS: Skulle du vilja berätta om på vilket sätt du först kom in i eller blev engagerad i utredningen rörande mordet på Olof Palme?

CS: Jag kom in till våldsroteln ungefär vid 7-7.30-tiden på lördagmorgonen den 1 mars. Och jag hade då tidigt på morgonen blivit uppringd av en bekant som frågade om jag kände till att Olof Palme hade blivit mördad, vilket jag inte gjorde. När jag fick veta det ringde jag in till roteln för att se om jag kunde få tag i någon där, och fick tag på Linder och frågade honom när och var han ville ha mig någonstans. Och fick beskedet att jag kunde ju komma in när jag tyckte, så kunde vi kanske hitta någon arbetsuppgift. Jag bor ju i närheten, så jag åkte in ganska omgående, och var som sagt inne någon gång mellan 7-7.30 på morgonen.

TS: Tjänstgjorde du normalt på våldsroteln vid den tidpunkten?

CS: Ja, jag hade varit tjänstledig för fackligt arbete några månader innan, men var då vi det här tillfället åter på roteln. Jag har tjänstgjort vid våldsroteln sedan 1978 och sedan 1982 som gruppchef.

TS: Vilken eller vilka arbetsuppgifter tilldelades du då på lördagmorgonen?

CS: Ja, till en början var det ju litet kaotiskt. Det var väl inte så mycket ordning egentligen. Det var mest att svara i telefon inledningsvis. Telefonen ringde ju ganska mycket. Det var journalister som ringde, det var tips som kom in. Och det var väl inte någon sådan där speciell organisation i ledningen. Man försökte ordna en tipsmottagning. Det var väl Solveig Härling närmast som höll i den biten. Och där ingick jag ju inte i tipsmottagningsgruppen egentligen. Men det blev ändrat. Jag tog emot en del tips naturligtvis. Och i detalj kommer jag inte ihåg vad som skedde. Men det var ju stunder då jag egentligen inte hade några arbetsuppgifter under förmiddagen.

p 18
0 078
stesslagen

TS: Hur var organisationen egentligen på våldsroteln under lördagen?

CS: Ja, jag kan säga att det mesta improviserades. Någon regelrätt organisation det fanns egentligen inte.

TS: Fanns det ingen beredskapsplan eller liknande som ni kunde följa i ett sådant här läge eller utnyttja er utav?

CS: Det finns ju en beredskapsplan för större händelser som väl är ganska okänd på avdelningen här. Och i någon liten mån kanske man försökte följa den, framför allt vad gäller tipsmottagningen, om jag säger att det var den. Men i övrigt improviserades det mesta. Vi har ju inte på något sätt haft information om eller genomgångar av den här beredskapsplanen på roteln.

TS: Vem var det på våldsroteln som höll i det hela den dagen?

CS: Ja, det var väl Linder och Irwell kan man säga. Irwell läste ju om mordet i tidningen på morgonen och kom in ganska tidigt på morgonen också. Men den som råkade ramla på en uppgift tog väl tag i den i stort sett.

TS: Vem skötte fördelningen utav tipsen eller arbetsuppgifterna?

CS: Ja, i den mån det skedde någon aktiv fördelning så var det väl kanske i första hand Irwell som gjorde det, i viss mån Linder.

TS: Vad blev dina arbetsuppgifter i fortsättningen?

CS:

5 kap i §
9 kap 17 §
slutetslagen

Sedan blev det väl att man deltog i det löpande arbetet mer allteftersom arbetsuppgifterna dök upp egentligen i inledningen för att sedan när den berömde 33-åringen eller då 32-åringen dök upp så fick jag i inledningsskedet ansvaret för de beslag som gjordes i anledning av hans gripande; att katalogisera och gå igenom dem. Dessförinnan hade jag ju också då under en veckas tid arbetat med den här signalementsmaskinen som de tyska kollegorna var här med.

TS: Vem var det som inledningsvis höll i utredningen beträffande 33-åringen?

CS: Han hittades s.a.s. bland alla tipsen av Jan Svelin, som råkade mer av en slump se att han förekom då på två eller tre olika tips som var helt oberoende av varandra. Oc han tog initiativet till att han skulle

höras. Och man beslöt att han skulle hämtas in. Svelin höll ett första förhör med honom. Och sedan tog Börje Wingren över honom, eftersom han då kunde gå in i den bit som rörde biografen på Kungsgatan, där man ju hade sett någon man smita in efter föreställningens början. Den delen hade alltså Börje Wingren. Och därefter blev väl Wingren övertygad om att den man man hade sett där det var just den här 32-åringen då. Och han höll sig s.a.s. kvar i den delen och fick ju ganska snart hjälp av Ulf Norlin. Så de skötte väl tämligen självständigt den biten i inledningskedet.

TS: Du sade att det här upptäcktes mer av en slump att 33-åringen förekom i flera uppslag. Framkom inte det i registreringen?

CS: Man hade inte hunnit registrera allting vid den här tidpunkten. Det var sådant oerhört tipsinflöde att man låg efter i registreringen.

TS: Så du är helt säker på att det var rena slumpen?

CS: Som jag uppfattade det. Det hade ju självfallet kommit fram inom kort när det hade hunnit registerats, det hade det naturligtvis gjort. Men just i det här läget så hade man, som jag har förstått det och fått det redogjort för mig därnere, var det mer en slump att man hittade honom just vid det tillfället.

TS: Vem blev det sedan som kom att leda den här delen utav utredningen?

CS: Ja, det här skedde ju i flera omgångar, kan man säga, för han hämtades ju först till förhören och släpptes samma dag. Sedan något senare - jag kommer inte ihåg exakt tiderna nu - så hämtades han ju in igen och anhölls då. Och under det första skedet, fram till anhållandet i alla fall, sköttes det väl som sagt ganska självständigt av Wingren och Norlin, som själva då i stort sett fördelade arbetsuppgifter på sig själva och andra inblandade då som hade anknytning till honom. Och sedan i och med anhållandet blev det väl en något mer styrd verksamhet vad gällde honom. Första dagarna var väl Åke Torstensson den som skulle hålla i det. Sedan kom Åke Svensson in och fortsatte då som arbetsledare i den här s.k. N-gruppen, som bildades då så småningom. Men inledningsvis förekom det ingen fast formell arbetsledning i den delen eller mycket sporadiskt i alla fall.

TS: Var du själv knuten till den s.k. N-gruppen?

CS: Ja, jag kom ju in något senare. Jag var inte med första dagarna, eftersom jag hade hand om de här tyska kollegorna då. Men i och med att de hade försvunnit ur bilden så fick jag i uppdrag då att katalogisera beslagen, så jag kom in något efter.

TS: Och hur lång tid var du kvar i den gruppen?

CS: Jag var kvar fram till ungefär månadskiftet maj-juni.

TS: Och vad blev din arbetsuppgift sedan?

CS: Inledningsvis - det tog ett bra tag, en månad - ägnade jag mig åt beslagen i huvudsak. Sedan följde jag upp tips av olika slag, höll förhör i många olika delar i det avsnittet för att sedan tillsammans först med Åke Svensson och sedan själv hålla förhören med den här 33-åringen.

TS: Fortsatte du vidare i mordutredningen efter det att 33-åringen hade avförts?

CS: Bara några dagar. Sedan i början av juni gick jag tillbaka till det jag skulle ha gjort egentligen redan något tidigare i och med att jag jobbade fackligt på heltid för kriminalpolisföreningen.

TS: Hur uppfattade du organisationen utav arbetet och då närmast organisationen på våldsroteln under den tid som du var engagerad i mordutredningen?

CS: Ja, det finns ju flera delar i det, dels både organisation och information naturligtvis. Och organisationen den improviserades ju fram allt efter. Man ändrade hela tiden egentligen på organisationen för att anpassa den då till ärendeinflödet eller tipsinflödet. Men det tog väl mer och mer fasta former. Inledningsvis så var det ju s.a.s. en mycket lös organisation, om man kan tala om någon direkt organisation egentligen.

TS: Innebär det att det närmast var kaotiska förhållanden?

CS: Inledningsvis är det nog inte för mycket sagt.

TS: Och vad menar du med inledningsvis? tid?

CS: Första veckorna i alla fall.

TS: Veckorna?

CS: Det kan man nog säga. Det är klart att arbetet fungerade ju naturligtvis, men det föreföll gå på ganska lösa boliner. Och det är klart man kunde ju aldrig ha en s.a.s. färdig organisation i ett sådant här ärende. Det kan man ju inte rimligen begära med det tipsinflöde som kom. Men vi var inte förberedda på det på något sätt någonting ens liknande.

TS: Men hade ni ingen, om jag så får uttrycka mig, plattform att stå på där man har en bas- eller grundorganisation som man sedan kan bygga på allt efter behovet?

CS: Ja, det har vi diskuterat på roteln i många år, just organisationen och beredskapen inför större händelser och att det då borde övas och gås igenom, men det har då inte förekommit. Vi hade tidigare en tablå som hängde på en vägg med en organisation för större händelser, som bl.a. på mitt initiativ togs ner för några år sedan, eftersom namnen på den var helt inaktuella. Sedan har vi ju flera stycken bl.a. - jag var rotelombud, personalombud på roteln under flera år - och framförde ju då vid upprepade tillfällen,

både jag och även P-O Palmgren på registreringen till rotelchefen att vi måste försöka få en ny sådan här plan med aktuella namn och att vi borde också gå igenom och öva sådana här saker på roteln. Men det förekom inte.

TS: Vad fick ni för svar på er framställning?

CS: Ja, att man tittade på saken.

TS: Förde ni inte upp det på ett högre plan än till rotelchefen?

CS: Vi gjorde inte det i det här läget, utan vi talade ju gång på gång och sedan blev det ju de här återkommande kafferumsdiskussionerna naturligtvis. Men jag kan inte numera erinra mig att jag personligen i alla fall förde upp det till exempelvis avdelningsledningen.

TS: Har du någon uppfattning om huruvida avdelningsledningen var informerade om hur det förhöll sig med beredskapssituationen på våldshoteln?

CS: Det är svårt att säga. Det finns ju då en plan i och för sig för större händelser som sitter i en pärm. Och det är klart tillämpas den och de inblandade s.a.s. känner till vad den går ut på då är det väl gott och väl. Men det är väl där det brast en del, att den då inte delgavs personalen.

TS: Du talade också om informationen.

CS: Ja den upplevde jag, och jag vet många med mig, som mycket bristfällig på roteln. Och vi visste i stort sett ingenting om vad som hände i utredningen. Vi hade ju själva knappast tid att läsa tidningarna den här tiden. Vi jobbade ju från tidigt till sent och även lördagar och söndagar. Och vid några tillfällen kom bl.a. Hans Holmér och Hans Wranghult ner på roteln och informerade kort kring utredningssituationen hur läget var. Däremot den här dagliga informationen som vi ju efterlyste den förekom knappast. Linder informerade någon gång. Vi efterlyste ju då, eftersom han var med på då sammanträden med ledningsgruppen av och till, att han skulle rapportera till roteln vad som hände, hur utredningsläget var. Och för det mesta fick vi väl beskedet att; "ja, det var inget särskilt som sades", att "det var ingenting av betydelse, det var bara en massa snack". Och det var ungefär den information vi fick. Så fick vi då naturligtvis genom våra personliga kontakter med kolleger på exempelvis Rikskrim. höra att det förekom helt annan information där, där Lindström då informerade personalen regelbundet just från de här ledningsmötesträffarna. Men det förekom alltså inte på våldshoteln.

TS: Har du någon uppfattning om hur samarbetet gick med övriga avdelningar, om vi då tar Säk, Rikskrim. och även spaningssektionen?

CS: Ja, det är ju svårt. Vi satt ju då utan någon överblick naturligtvis, men en ganska allmän uppfattning på roteln under våren, kan man säga, det var att utredningen bedrevs dels på spaningssektionen, på

Rikskrim, på Säkerhetsavdelningen och då från ledningsgruppen. Och sedan tog våldsroteln hand om ungefär slasken; det som blev över. Och vad som skedde på övriga ställen det hade vi mycket liten hum om egentligen. Och samordningen den skedde ju naturligtvis då i ledningsgruppen. Och den visste vi mycket litet om på roteln.

TS: Var det en allmän uppfattning att ni s.a.s. fick det som blev över på våldsroteln?

CS: Det är något hårdraget naturligtvis, men det var så det upplevdes och också som diskussionerna många gånger gick då i kafferummet. Vi hade ju den här 33-åringen naturligtvis, men innan det blev något större arbete med honom och sedan även under tiden där. Det var ju då en del i utredningen bara. Och många var missnöjda, naturligtvis kanske delvis beroende på bristande information.

TS: Vad anser du var plus och minus med den organisation som var uppbyggd i det här sammanhanget?

CS: Det är svårt att säga hur man borde ha gjort eller, som jag sade, det är ju omöjligt att gardera sig för ett sådant tipsinflöde som det blev. Det innebär att man naturligtvis måste improvisera allt efter. Visserligen hade vi på inte minst registreringssidan problem i början med att få terminaler och folk som kunde sköta inläggningar och sådant. Det löste sig ju allt efter i och för sig. Men informationsdelen var en sak, så det är helt klart att vi visste mycket litet om vad som hände. Och det skapade missnöje. Sedan var det väl också så att ledningsfunktionen på roteln tidvis var ganska svag, att det på gott och ont, kan man säga, gavs tillfällen till många egna initiativ. Bl.a. kan vi ju se då hur Norlin och Wingren handlade det här med 33-åringen i inledningskedet utan någon egentlig ledning. Och där är väl de här fotokonfrontationerna som har varit mycket omskrivna, och som vi uppfattade kanske borde ha kunnat förhindras med en bättre ledning.

TS: Vad gällde för fotokonfrontationer dvs. var det några direktiv som ni fick i det sammanhanget i vilken utsträckning ni fick visa upp fotografier?

CS: Jag var inte inblandad i den delen själv så jag kan inte säga vad vad man fick för direktiv men vad jag har förstått så bedömde väl Wingren och Norlin det i stor utsträckning själva.

TS: Fanns det inga generella direktiv som inte bara gällde 33-åringen utan överhuvudtaget när det gällde visande av foton?

CS: I det skedet var det väl dåligt med det som jag uppfattade det i alla fall. Jag försattes inte själv i den situationen att det blev aktuellt för mig. Men jag vet att exempelvis Norlin skickade med, vad gällde den här 33-åringen då, foton ut med patruller i olika sammanhang, som jag uppfattade det, ganska mycket på eget initiativ.

TS: Påtalade ni inte den här, om jag så får säga, mindre lyckade organisationen eller brist på organisation på våldsroteln för någon i ledningen?

CS: I det här skedet hade vi inte tid egentligen med sådant, utan vi försökte s.a.s. överleva och hinna med de arbetsuppgifter vi hade. Och vi uppfattade väl också mer sedan att roteln och rotelledningen var s.a.s. mer överkörd och ledningen låg helt uppe i ledningsgruppen där rotelledningen kom lite "off side", som det uppfattades på roteln i alla fall.

TS: Men var det ett missnöje över att, som du har uppfattat det i varje fall, det var en dålig organisation - jag håller mig då till våldsroteln?

CS: Det diskuterades av och till, det gjorde det, och sällan i positiva ordalag.

TS: Gjorde ni inte någonting för att s.a.s. få en bättre ordning till stånd då?

CS: Det togs väl upp då med rotelledningen på olika sätt; att man då framförde önskemål om vissa saker, jag vet från registreringssidan. De fick ju då ytterligare resurser. Men samtidigt var det ju svårt då att, i den situation vi befann oss, få en överblick över hur det borde organiseras egentligen. Och det ska man ju i ärlighetens namn säga att vi såg ju bara delar av det hela. Och exempelvis var jag ju själv då under en veckas tid helt uppbunden med de tyska kollegorna och signalementsmaskinen. Och hade ju under den veckan mycket litet hum om vad som hänt i övrigt. Så att vi hade ju då fragment var och en. Men, som vi uppfattade det och som det diskuterades och som samtalen gick, var beredskapen och organisationen mycket lös och improviserades hela tiden.

TS: Är det något ytterligare som du önskar tillägga i det här sammanhanget?

CS: Nej, inte vad jag kommer på just nu.

TS: Kan du godkänna samtalet i den form det har inspelats på band.

CS: Ja.

TS: Samtalet avslutades kl 13.25.

Stockholm som ovan.

Tore Samuelsson